

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **D. t., spol. s r. o.**, zastoupeného JUDr. Janou Svatoňovou, advokátkou se sídlem Biskupský Dvůr 8, Praha 1, proti žalovanému: **Krajský úřad Libereckého kraje**, se sídlem U Jezu 642/2a, Liberec 2, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 30. 6. 2004, sp. zn. 59 Ca 79/2004,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 30. 6. 2004, sp. zn. 59 Ca 79/2004, **se z r u š u j e** a věc **se mu v r a c í** k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, kterým bylo zastaveno řízení o jeho žalobě proti rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje (dále jen „žalovaný“) ze dne 25. 3. 2004, č. j. KULK 615/2004-330-rozh. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Městského úřadu Tanvald ze dne 26. 11. 2003, č. j. SÚ/9751/2003, jímž byla povolena stavební úprava – vestavba plynové kotelny v budově na stpč. 958 k. ú. Š. n. D. a některé úpravy související.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a namítá tak nezákonnost rozhodnutí o zastavení řízení.

Stěžovatel odůvodňuje tvrzenou nezákonnost napadeného usnesení krajského soudu, jímž bylo řízení o jeho žalobě zastaveno pro nezaplacení soudního poplatku, tím, že soudní poplatek byl stěžovatelem zaplacen dne 14. 6. 2004, přičemž současně byl založen originál plné moci jeho právního zástupce ze dne 20. 5. 2004. Tyto doklady byly krajskému soudu

doručeny dne 27. 7. 2004, tedy ještě předtím, než napadené usnesení nabylo právní moci. Za této situace nebyly podle jeho názoru splněny podmínky pro zastavení řízení.

Proto stěžovatel navrhuje napadené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, zrušit a vrátit věc k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti pouze uvedl, že se domnívá, že mu nepřísluší posouzení této právní otázky.

V souzené věci Nejvyšší správní soud z předmětného soudního spisu především zjistil, že stěžovatel podal dne 26. 5. 2004 k poštovní přepravě žalobu proti shora citovanému rozhodnutí žalovaného. Vzhledem k tomu, že právní zástupkyně stěžovatele k žalobě nepřiložila originál plné moci a nezaplatila ani soudní poplatek, vyzval ji krajský soud usnesením ze dne 8. 6. 2004, č. j. 59 Ca 79/2004 - 16, aby ve lhůtě 5 dnů ode dne doručení usnesení zaplatila v kolcích soudní poplatek v celkové výši 2000 Kč a aby ve stejné lhůtě předložila soudu originál plné moci. Dále v tomto usnesení upozornil právní zástupkyni stěžovatele, že pokud nebude soudní poplatek ve stanovené lhůtě a výši uhrazen, bude řízení o žalobě zastaveno podle § 47 písm. c) s. ř. s. Toto usnesení bylo právní zástupkyni stěžovatele doručeno dne 10. 6. 2004 (doručenka založena na č. l. 15 soudního spisu).

Krajský soud usnesením ze dne 30. 6. 2004, č. j. 59 Ca 79/2004 - 19, řízení o předmětné žalobě s poukazem na nečinnost stěžovatele po doručení výše uvedeného usnesení ze dne 8. 6. 2004 zastavil dle ustanovení § 47 písm. c) s. ř. s., podle něhož soud řízení zastaví, pokud tak stanoví s. ř. s. nebo zvláštní zákon. Tím byl v daném případě zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, který v § 9 odst. 1 stanoví, že nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. Usnesení o zastavení řízení bylo stěžovateli doručeno dne 23. 7. 2004, žalovanému již 15. 7. 2004 (dodejky na č. l. 19).

V soudním spise je dále založeno na č. l. 20 - 22 podání stěžovatele datované dnem 14. 6. 2004, kterým stěžovatel vyhovuje usnesení krajského soudu ze dne 8. 6. 2004 a přikládá kolkové známky v hodnotě 2000 Kč a originál plné moci udělené stěžovatelem. Na tomto podání je oraženo prezentační razítko krajského soudu datované dnem 27. 7. 2004 a doplněné slovy „obálka připojena“. Tato obálka se ovšem ztratila, což potvrdil i předseda senátu krajského soudu, který v předkládací zprávě ke kasační stížnosti uvedl, že pro ztrátu obálek nelze zjistit, kdy byl soudní poplatek zaplacen (č. l. 32), přičemž odkázal na záznam na č. l. 19 soudního spisu u související spisové značky 59 Ca 78/2004. V tomto spise byl na předmětném místě učiněn krajským soudem úřední záznam znějící: „Obálky nebyly nalezeny. Omylem vedoucí kanceláře při žurnalizaci došlého SOP se ztratily.“ Tento úřední záznam je datován dnem 4. 8. 2004. Ke kasační v nyní posuzované kasační stížnosti připojil stěžovatel fotokopii tohoto podání (č. l. 27 - 29).

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s) a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Stěžovatel opírá kasační stížnost o tvrzení, že krajskému soudu byly doklady svědčící o zaplacení soudního poplatku doručeny dne 27. 7. 2004, tedy ve lhůtě, kdy napadené usnesení dosud nenabylo právní moci.

Tato jeho argumentace je však chybná. Je sice pravdou, že i v řízení ve správním soudnictví je možno aplikovat ustanovení § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích, které ve své první větě říká: „*Usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, který usnesení vydal, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci, a v ostatních věcech nejpozději do konce lhůty k odvolání proti tomuto usnesení.*“ O vztáhnutelnosti tohoto pravidla i na řízení ve správním soudnictví jasně svědčí i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2003, sp. zn. 5 Afs 4/2003 (publ. pod č. 69/2004 Sb. NSS).

Není ovšem správnou stěžovatelova domněnka, že ke dni 27. 7. 2004 nebylo ještě předmětné usnesení v právní moci. V otázce okamžiku nabytí právní moci je totiž současná úprava správního soudnictví obsažená v s. ř. s. odlišná od úpravy v občanském soudním řádu. Ten ve svém § 159 stanoví, že doručený rozsudek, který již nelze napadnout odvoláním, je v právní moci; váže tedy okamžik právní moci na nemožnost podání řádného opravného prostředku. Tento přístup je přitom třeba přiměřeně vztáhnout i na usnesení přijímaná podle občanského soudního řádu s ohledem na jeho § 167 odst. 2. Konstrukce obsažená v s. ř. s. je však poněkud jiná. Zde je třeba vycházet z § 54 odst. 5 s. ř. s., který stanoví, že rozsudek, který byl doručen účastníkům, je v právní moci; váže tedy právní moc již na okamžik doručení, čímž respektuje fakt, že proti rozhodnutím krajského soudu ve správním soudnictví není přípustný žádný řádný opravný prostředek, nýbrž pouze kasační stížnost a obnova řízení jako opravné prostředky mimořádné, brojící proti rozhodnutím již pravomocným. Úprava takto vážící právní moc již na doručení je přitom použitelná nejen na rozsudky, ale podle § 55 odst. 5 s. ř. s. i na usnesení. V daném případě je tedy nutno uvést na pravou míru, že usnesení napadené kasační stížností nabylo právní moci okamžikem doručení stěžovateli, tedy dnem 23. 7. 2004 (*poznámka soudu*: žalovanému bylo doručeno již 15. 7. 2004), a časovou konstrukci tvrzenou stěžovatelem je proto třeba odmítnout jako nepoužitelnou.

Stěžovatel ovšem dále rovněž namítá, že soudní poplatek byl zaplacen dne 14. 6. 2004. Pokud by tato skutečnost byla pravdivou, znamenalo by to, že byl soudní poplatek uhrazen včas, neboť lhůta k zaplacení tohoto soudního poplatku počala podle ustanovení § 40 odst. 1 s. ř. s. běžet dnem následujícím po dni doručení výzvy k zaplacení, tedy dnem 11. 6. 2004, a skončila v souladu s touto výzvou po pěti dnech, tedy dne 15. 6. 2004. Pohledem této časové osy by tedy byl soudní poplatek zaplacen včas. Jedná se sice pouze o hypotézu založenou na tvrzení stěžovatele, jež je podepřeno toliko podáním datovaným právní zástupkyní stěžovatele ke dni 14. 6. 2004 (č. l. 20), na kterém jsou kolkové známky v hodnotě 2000 Kč připojeny a dalším datem obsaženým na tomto přípisu je až datum doručení, tedy den 27. 7. 2004. Není nicméně zřejmé, kdy byla obálka obsahující tento přípis odeslána krajskému soudu a nelze tedy ani zjistit, čím byla způsobena (případná) dlouhá prodleva mezi datací tohoto přípisu a jeho doručením krajskému soudu. Jinými slovy nelze ani určit, kdy bylo písemné podání, na němž byly přilepeny kolkové známky v hodnotě 2000 Kč, podáno k poštovní přepravě.

Přitom právě okamžik odevzdání takového podání k poštovní přepravě je nutno považovat za okamžik zaplacení soudního poplatku, když tento okamžik není v právním řádu výslovně definován a je tak nutno využít za použití analogie iuris § 61 odst. 1 písm. b) zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, který se na tuto problematiku vztahuje vymezením své věcné působnosti ve svém § 1 odst. 1; tedy ustanovení upravující den uskutečnění placení v hotovosti. Podle tohoto ustanovení se za den platby považuje u plateb v hotovosti den, kdy banka, pošta nebo jiná oprávněná osoba hotovost přijala nebo převzala.

Při placení soudního poplatku kolkem je tak za datum platby nutno analogicky považovat den, kdy pošta převzala písemnost kolkové známky obsahující, tedy datum, jež je v posuzovaném případě z výše uvedených důvodů nejisté. Tuto nejistotu ohledně skutečného data zaplacení soudního poplatku přitom krajský soud výslovně potvrzuje ve výše parafrázované předkládací zprávě ke kasační stížnosti, kde přiznává, že pro ztrátu obálek nelze zjistit, kdy byl soudní poplatek zaplacen. Je tak zjevné, že okamžik zaplacení soudního poplatku je nejistý a že tato nejistota je způsobena přiznanou chybou vedoucí soudní kanceláře krajského soudu, která obálky ztratila.

Tuto nejistotu je ovšem třeba posoudit s ohledem na právní názor obsažený v nálezu Ústavního soudu České republiky ze dne 20. 12. 1995, sp. zn. I. ÚS 231/95, kde Ústavní soud uvedl: „*Pokud soud řádně neproověřil, zda navrhovatel ve stanovené lhůtě uhradil soudní poplatek a usnesením řízení zastavil, znemožnil stěžovateli realizaci jeho základního práva na řádný soudní proces. Tím došlo k porušení ustanovení článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, který zaručuje každému, že se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu.*“

V daném případě je tedy nutno uzavřít, že sice není správná konstrukce, o niž opírá nezákonnost napadeného usnesení krajského soudu stěžovatel, je nicméně skutečností, že není jisté, kdy soudní poplatek stěžovatel zaplatil. Tato nejistota přitom byla způsobena úředním pochybením krajského soudu a vede k nemožnosti určit, zda byl soudní poplatek zaplacen stěžovatelem včas či nikoliv. Za takto nejisté situace přitom nelze souhlasit s předpokladem, na němž je napadené usnesení krajského soudu postaveno, totiž s předpokladem, že soudní poplatek v poskytnuté lhůtě zaplacen nebyl, neboť tuto skutečnost nelze postavit na jisto. Usnesení založené na takovém neověřitelném předpokladu přitom nelze než shledat nezákonným a jako takové je zrušit. Tento závěr vychází z principu, že pro pochybení na straně veřejné moci nelze stavět účastníka řízení do nevýhodnější pozice, než je ta, v níž by se mohl nacházet, kdyby k tomuto pochybení veřejné moci nedošlo. Aplikováno na nyní posuzovanou situaci to znamená, že pokud je zde (přinejmenším) teoretická možnost, že soudní poplatek byl zaplacen včas, ovšem ani toto tvrzení, ani jeho opak, nelze v současnosti pro úřední pochybení krajského soudu ověřit, nelze než na poplatek hledět dle zásady *in dubio pro mitius* jako na včas zaplacený.

Nejvyšší správní soud proto shledal, že napadené usnesení je nezákonné ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto napadené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení, v němž je podle § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu. To v posuzovaném případě zejména znamená, že pokud se krajskému soudu nepodaří postavit na jisto, kdy byl soudní poplatek stěžovatelem zaplacen, je nutno na něj hledět jako na zaplacený včas a pokračovat v řízení o podané žalobě.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. krajský soud v novém rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. 2. 2005

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu